

KDS Křesťansko demokratická společnost

ročník 3, číslo 1

BŘEZEN 1998

Josef Cuhra

1997-1998

Bohumil Doležal

**DĚTSKÉ NEMOCI ČESKÉ POLITIKY POCHÁZEJÍ Z
MINULOSTI**

Jaroslav Cuhra

**IDEA KŘEŠŤANSKÉ DEMOKRACIE V
KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU**

Michal Štikar

KŘEŠŤANŠTÍ INTELEKTUÁLOVÉ

Karel Steiner

MALÁ ÚVAHA DROGOVÁ

Karel Steiner

KATOLIČTÍ INTELEKTUÁLOVÉ?

Josef Cuhra

Z ČINNOSTI KLUBU KDS V ZÁBŘEHU NA MORAVĚ

Karel Steiner

NÁVRH KONFERENCE

1997-1998

První číslo Zpravodaje KDS v roce 1998 vychází s pořádným zpožděním. Důvodem je skutečnost, že redakce Zpravodaje byla zároveň i přípravným výborem konference „Křesťané v občanské společnosti“ a poté připravovala do tisku poměrně obsáhlý sborník přednášek z této konference. Protože začátkem března již nemá valného smyslu mluvit o tom, co bylo loni, připomenu v krátkosti pouze hlavní události KDS v roce 1997.

Někteří členové pražského klubu KDS se zapojili do diskuse o problému financování katolické církve. Po shromáždění a prostudování dostupných ekonomických údajů jednali zástupci KDS dvakrát v Plzni s hlavou západočeské diecéze, biskupem Františkem Radkovským, předsedou ekonomické rady České biskupské konference. Cílem naší iniciativy bylo přesvědčit biskupskou konferenci o nezbytnosti přesnějšího zmapování finančních možností katolické církve, pro případ její plné odluky od státu a nedořešení

restitucí a nároků. V takové situaci by hmotný provoz katolické církve závisel pouze na ochotě dárců a vlastních ekonomických aktivitách.

Členové KDS navrhli provést průzkum formou dotazníku, vyplňovaného při nedělních bohoslužbách a připravili jeho znění. Průzkum se pak skutečně konal, ovšem s několika vadami. Průzkumu především nepředcházela informace v tisku nebo formou listu biskupů. Dotazy byly jinak formulovány a průzkum se zřejmě nekonal ve všech farnostech, čímž částečně ztratil smysl. Podle mé zkušenosti také ne všichni faráři pochopili, o čem jde. Za chybu považuji to, že nebyl zveřejněn žádný výsledek. Souhrnně řečeno, konec tentokrát dílo nekorunoval. Útěchou nám může být, že tu trochu vln v klidném rybníce způsobila KDS.

Další akcí, o které je dobře se zmínit, bylo setkání členů KDS v Ostravě. Konalo se 31.5., a společné prohlášení, vyzývající politiky k chápání své práce jako služby pravdě a právu, bylo otiš-

těno v novinách Moravský sever a Hanácké noviny.

Nejdůležitější událostí v loňské činnosti KDS byla příprava a organizace konference „Křesťané v občanské společnosti“, která se konala 8.11. v pražských Emauzích. Prostory, technické vybavení a některé přednášející zajistila Česká křesťanská akademie, finance poskytla Nadace Konráda Adenauera. Účast na konferenci byla značná a po pravdě řečeno, předčila všechna očekávání. Přednášky, které na konferenci zazněly, byly zaznamenány a vycházejí jako sborník.

Nyní se ovšem píše rok 1998 a je proto třeba hledat základ činnosti pro letošek. Protože řada členů KDS bude kandidovat v obecních volbách na kandidátkách různých politických stran, vidím prostor pro smysluplnou činnost v podpoře těchto lidí. Šířeji o tomto tématu pojednává článek Karla Steinera. Jako druhý letošní úkol navrhuji spolupráci s Českou křesťanskou akademií a Českou biskupskou konferencí na přípravě plenárního sněmu katolické církve. Členové

KDS žijí v různých farnostech, které budou, podle propozic sněmu, základními jednotkami přípravy. KDS se tak může stát místem střetu a snad i syntézy různých názorů. Na téma sněmu bych také doporučoval uspořádat pracovní konferenci a pozvat k účasti někoho z představitelů České biskupské konference.

Josef Cuhra

Dětské nemoci české politiky pocházejí z minulosti

Před časem se dal Miroslav Macek slyšet, že ODS nepochybně prohraje příští volby. V důsledku toho byl obviněn z netaktičnosti a kapitulantství. Obvinění je dosti nespravedlivé. To, že ODS a s ní celá nynější vládní koalice příští volby prohraje, tuší dnes každý aspoň trochu politicky gramotný člověk. Strkat hlavu do písku před tak evidentní věcí znamená žít v ireálném světě a starat se o to, aby volební porážka znamenala opravdovou katastrofu.

Pan Macek jen koneckonců odmítl lacinou ignorancí a položil

své straně nepřímou otázkou: Může ODS obstát, přežít i v tom případě, když nevyhraje příští volby? Upozornění, že je třeba reálně myslet na tuto pravděpodobnou variantu, je docela na místě.

Problém je ovšem širší. Nejde jen o ODS. ODS je součástí listopadového politického systému, jehož slabiny se dnes stále zřetelněji obnažují. Původní všeobecně sdílená představa, že česká demokracie povstane po pádu komunismu jako bájný pták Fénix ze svého popela, se bohužel nenaplnila. Po dvou fázích znovuzrození - anarchisticko-disidentském pokusu o demokracii, která tu ještě nebyla, a konzervativním pokusu tandemem ODS-ODA o demokracii jako ve staré dobré Anglii - tu místo Fénixe máme splíhlou, poněkud opelichanou slepici. Náš politický systém je deformovaný jako naražená buřinka. Neodmyslitelně k němu také patří různé podivné přezítky minulosti.

Především je třeba zmínit přezítok tatíčkovský. Navazuje na tradici první Československé re-

publiky. Spočívá v přesvědčení, že pravomoci prezidenta se nevyčerpávají formálním, ústavním vymezením jeho práv a povinností. Stejně významná je i jeho osobnost, osobní vklad: díky němu hraje prezident roli morální autority a rozhodčího v politických sporech. Funkce prezidenta nabyla jakéhosi patriarchálního, monarchického rázu. To se projevilo i v nejrůznějších formálních maličkostech: prezident sídlí na Hradě (Proč? Sedí snad německý prezident na Wartburgu?), když přichází na veřejnost, zní fanfáry. Lesk jeho reprezentace zvyšuje dekorativní vojenská jednotka, „Hradní stráž“ (po listopadovém převratu dostala navíc šaškovské uniformy).

Že se toto širší pojetí prezidentské role ve společnosti uplatňovalo po roce 1918, je svým způsobem pochopitelné a omluvitelné. Česká státní, republikánská tradice se teprve vytvářela, veřejnost jí dosud nepřivýkla. Svůj podíl tu hrála nepochybně i mimořádná osobnost prvního prezidenta ČSR, politického profesionála první třídy. Nynější prezi-

dent ČR je politický amatér. To samozřejmě neznamená, že by nebyl schopen plnit funkci hlavy státu - ale není schopen plnit očekávanou masarykovskou šarži a zároveň není schopen se této šarži vzepřít. V důsledku toho upadá pomalu, ale soustavně vážnost prezidentské funkce.

Druhá věc je přežitek třídněbojový: koalice i „demokratická“ opozice chápe politiku jako boj personifikovaného dobra (sebe sama) s personifikovaným zlem (oponenty). Jednou je řeč o boji liberálního anděla se socialistickým d'áblem, podruhé mezi sebou bojují socialističtí pionýři a sluhové přežilého kapitalismu z minulého století. Obě strany konfliktu si přitom vyčítají komunistické manýry a obě mají pravdu. Pojetí politiky jako třídního boje je dědictví výstřední marxistické utopie a současně také dědictví staletého ruského vývoje. Zásadně pochybený je přitom nevyčtený nárok každé z bojujících stran, aby byla současně účastníkem zápasu, i jeho autoritativním rozhodčím. Protože funkci autoritativního rozhod-

čího si nárokuje i prezident, ústí tento „konflikt zájmů“ v divokou vřavu, v níž nakonec skutečnou autoritu nemá nikdo.

Opravdu demokratický politický systém předem počítá s tím, že účastníci politického života jsou smrtelní, hříšní, chybující lidé. a má k dispozici politickou aritmetiku umožňující, aby se jejich přednosti sčítaly, kdežto nedostatky navzájem vyrušily. To je například smysl dělby politické moci. Náš politický systém, i když princip dělby moci se v něm formálně uplatňuje, funguje zatím jinak: takové osobní vlastnosti politiků, jako je hloupost, ješitnost, nedostatek velkorysosti, se v něm projevují ve své nahé, brutální síle.

A konečně: politický program má u nás zatím jinou povahu než v civilizované společnosti. Má výrazně mesianistický charakter, obsahuje soupis politických kroků, jejichž cílem je vysvobození společnosti z vlády zla, její vykoupení a spasení. Každý konkrétní krok je vztahován k tomuto velkému záměru. Není se čemu divit - v tomto ohledu jde jen o

prostou nápodobu politického programu, který se u nás uplatňoval od roku 1947.

Výsledkem všech těchto deformací je systém uzavřený a do sebe se hroučící. Lidé mají pocit, že není o co se opřít a z čeho si vybírat. Ovšemže jde o dětské nemoci. Ale i na dětskou nemoc se dá umřít.

Bohumil Doležal

Tato úvaha byla s vědomím autora přetištěna z Lidových novin ze dne 6. září 1997. Velice výstižně přitom charakterizuje i dnešní situaci.

Idea křesťanské demokracie v komunistickém Československu

Když se v hektických listopadových a prosincových dnech roku 1989 konstituoval nejprve křesťansko demokratický klub, posléze přeměněný v politickou stranu, sám sebe definoval jako politický subjekt integrující nejméně dva zakládající proudy. Jeden z nich tvořily známé postavy křesťanského disentu konce sedmdesátých a celých osmdesátých let, vázající se ideově spíše do tohoto prostředí a v

praktické politice prosazující více zásady konzervativní politiky než třeba sociálních papežských encyklik. Druhý proud vědomě navazoval na tradici starší, na politický odkaz dlouholetých vězňů komunistických žalářů let padesátých a šedesátých, kde již dávno před listopadem 1989 probíhaly první úvahy o podobě a politice nové křesťanské politické strany, vzniklé hned, jak to okolnosti umožní. V polistopadovém politickém prostředí jednoznačně zvítězil proud první a KDS se definovala jako konzervativní politická strana, již i slovo sociální připadalo nemravné. Tomu ale odpovídal i konečný výsledek politického působení „ministraničky“, či „Bendova křesťanského houfce“, jak s posměškem psávali novináři. Téměř ničím neodlišující se politika od silné ODS a konzervativní ODA nemohla již nikoho oslovit a konečné sloučení s ODS vypadalo jako naprosto logický krok. Otevřeně je ale třeba říci, že zánik KDS nebyl obsažen v zárodcích jejího vzniku a obrovské naděje, které do ní mnozí vkládali, nebyly

naivní. Logický však byl v intencích politiky, jak ji provozovalo mocenské křídlo, které stranu ovládlo a veřejně reprezentovalo.

Protože po celou dobu veřejného působení KDS se jen málo připomínalo, že kořeny strany jsou hlubší než v chartistickém prostředí pražských intelektuálů, pokusme se stručně připomenout ony starší kořeny, vytvářené v době pounorového útlaku. Zaměříme se zde na vzpomnutí těch, „*kdo trpěli za věc*“ (W.S. Churchill), a také na představy komunistické moci o nebezpečí, které by se vznikem politické strany, důsledně se držící křesťanské a demokratické politiky, hrozilo. Přes samozřejmou neúplnost není tento pokus připomenout osudy těch, kteří prošli dlouholetým vězněním s pevnou vírou v praktickou potřebu takové křesťanské strany, dnes vůbec zbytečným. Zánik KDS byl jen zánikem strany, která ve svém konci měla jen pramálo společného s těmito původními ideály. A připomenutí hlubokých kořenů může být povzbuzením pro ty, kdo jsou si vědomi, že opravdo-

vá křesťanská politika bude mít svou šanci vždy. Přežila v jáchymovských lágrech a přežije i svůj oznámený zánik.

Československá strana lidová, hlavní reprezentant politických názorů křesťanů v českých zemích republiky poválečného období, vstoupila do „únorových událostí“ stejně nepřipravena jako ostatní nekomunistické strany. Přes všechna varování a náznaky nedokázali ani křesťané dostatečně vyhodnotit radikální odlišnost způsobů politického boje v intencích komunistické strany a tříletý „oddychový čas“ mezi válkou a únorovým pučem nesetřel všechny představy o možné spolupráci mezi komunisty a ostatními politickými subjekty. Pod vnějším tlakem a vnitřně infiltrována komunistickými agenty kapitulovala ČSL stejně rychle jako ostatní a provedla důslednou „očistu“, aby se na příštích dvacet let stala jen trpěným přívažkem Národní fronty a přitakávačem komunistického tažení proti církvi i vlastnímu národu. Ti, kdo nebyli ochotni legalizovat bezpráví, nastoupili svou

individuální cestu utrpení a byli mezi nimi mnozí, kteří představovali do února tu lepší stránku ČSL. Předsedové J. Šrámek a F. Hála po nezdařeném útěku do ciziny dožili svůj život v přísné internaci, generální tajemník A. Klimek svůj útěk úspěšně realizoval, stejně jako někteří další. Hned v únorových dnech zemřel na následky mučení při výslechu poslanec R. Sochorec, další poslanec S. Broj byl popraven v roce 1950 ve věznici Bory, tisíce dalších zmizely ve vězeních a nápravných táborech.

A v této době vystupuje poprvé na povrch idea nové křesťanské strany, která by důsledněji než dosavadní lidová strana aplikovala křesťanské ideály v politickém prostředí. Již před únorem 1948 totiž sílily hlasy požadující změnu v politice ČSL, větší příklon k modernějšímu nahlížení na politiku a její cíle. Hlavně v pražských intelektuálních klubech, sdružených například kolem J. Zvěřiny, se stále více akcentovala sociální otázka v moderní společnosti a hledaly se konkrétní návrhy pro změny v uspořádání společnosti.

A protože „očišťená“ pouňorová ČSL rozhodně nesměřovala k naplnění těchto idejí a praktické politické naplnění se také stalo nemožným, pokračovaly diskuse na téma křesťanské politiky jen v uzavřených kroužcích. Je třeba konstatovat, že neexistují žádné důkazy, že by tyto úvahy překročily rámec teoretických diskusí. V Praze lze považovat za reprezentanty těchto úvah JUDr. Vojtěcha Jandečku a ing. arch. Jaroslava Cuhru, v Brně hrál v té době velikou roli bývalý poslanec ing. Alois Janáček. Ojedinelá setkání těchto lidí pochopitelně vedla k novým diskusím, které ukončil teprve závěr roku 1948. 20. listopadu byl Státní bezpečností vzat do vazby J. Cuhra, v prosinci následovali další čelní představitelé lidové strany a Orla, 19. ledna 1949 byl zatčen i V. Jandečka, a nastala série procesů, které měly splnit několik cílů - zastrážit členy a funkcionáře lidové strany a Orla, zasáhnout věřící a dokázat „obrozené“ lidové straně, že jenom poslušná politika je realistickým jednáním, které

uchrání stranu před úplným zničením.

Dlouhodobé vyšetřování, mimo jiné vedené i v proslulé „vyšetřovně“ v Uherském Hradišti, skončilo desítkami procesů a těžkými tresty. Bývalí lidovečtí funkcionáři a politici jako V. Jandečka, A. Janáček, Jan Pištělák, Bohumil Koukal, odcházeli od soudů v létě a na podzim 1949 s tresty od 18 do 25 let odnětí svobody. Vedle obvyklých velezrad a špionáží hovoří rozsudky o přípravách nové politické strany a organizování její předběžné struktury. O neceký rok později je tato strana konečně v představách komunistické justice definována. V samostatném procesu je J. Cuhra odsouzen za přípravu k vytvoření křesťansko-demokratické strany, která po „rozvrácení a odstranění lidově-demokratického zřízení“ bude usilovat o získání moci. Odsouzen byl na 12 let a nic nepomohlo, že jakékoli jasné úvahy o založení politické strany a praktické kroky k tomu při vyšetřování popřel. Jméno „nepřátelského subjektu“ tím bylo na světě a od této chvíle

budou putovat za mříže postupně desítky lidí, obviněných z přípravy k založení křesťansko-demokratické strany.

Jaroslav Cuhra

pokračování

Křesťanští intelektuálové

V minulém Zpravodaji KDS byl díky manželům Stránským přetištěn z *Le Monde* příspěvek Oliviera Boulnoise a Remiho Braguea pod názvem "Proč nejsme katoličtí intelektuálové".

Autoři příspěvku se zde rasantním způsobem vyrovnávají jak s pojmem intelektuál, tak s pojmem katolický intelektuál, a nakonec i s úlohou současného katolického intelektuála, myšleno spíše v uvozovkách.

Intelektuál v dnešním pojetí, či chcete-li v dnešním smyslu slova, je pro tyto dva pařížské profesory definován třemi možnými způsoby. "Dreyfusovským" - píši, maluji, komponuji, tudíž jsem schopen vycítit lépe nežli ostatní, co je a není správné, historicky novějším - jsem schopen

rozhodnout, která strana v "Burudžistánu" má větší historickou úlohu, dostal jsem přece Nobelovu cenu za chemii, a dnes rozšířeným - intelektuál se posuzuje podle množství vyplývaného inkoustu nebo vyprskaných slin. K těmto definicím mohu přidat ještě nejméně dvě. Racionální teorii známého publicisty Paula Johnsona - intelektál je ten, kdo svým individuálním myšlenkovým přínosem posune důležitý obor lidské činnosti o krok dál, a teorii ironicky cynickou, středoevropského mediálního magnáta Vladimíra Železného - jsem intelektuál proto, protože specifickým způsobem používám svůj intelekt.

Logicky je pravdě nejbliže Johnson. Na druhou stranu je též pravdou, že za intelektuála se dnes skutečně považuje téměř každý, kdo umí plynule číst a psát, o schopnosti cílevědomě prskat sliny ani nemluvě. Zatímco výše uvedení autoři vidí řešení tohoto paradoxního rozporu v absolutním distancování se od (toho) prskajícího stáda, já se domnívám, že to není nutně

pohled jediný. Jistěže, je to postoj navýsost legitimní. Pokud někdo naplní svůj život užitečnou výzkumnou prací, či sepsáním byť i jediné knihy, kde každé slovo má svou váhu, vykoná neocenitelný díl práce pro dějiny lidstva a snad i dějiny spásy. Na druhou stranu může být onen rozpor viděného a prožívaného určitou výzvou. Výzvou na kterou jsme reagovali i my, zakládajice naší společnost. A nepodceňujme onen ohromný prostor, který se nabízí. Každý může přispět podle svých možností a schopností. Nejenom svou prací, či posouváním hranic možností v jednotlivých oborech. Ale i tím, že při vyjadřování se k věcem veřejným bude prskat co nejméně a bude se snažit, aby jeho myšlenky nebyly tak schizofrenní, jako myšlenky mnoha našich "pomazaných" pseudo-humanistů a rádobyintelektuálů.

A dokladem toho, že ani pojem katolický intelektuál nemusí být pojmem prázdným, budiž následující promluva kněze a spisovatele, Mons. ThDr. Antonína Huvara, přednesená na

„muklovské pouti“ na Hostýně
6. září 1997.

Michal Štikar

Draží bratři a sestry !

Otvírám tuto posvátnou hodinu našim oblíbeným pozdravem "Zdař Bůh". Obracím se na nás všechny, především na ty, kdo s námi nastupovali již v roce 1948 - 1949. Obracím se k Vám, kdo jste doma s bolestí sledovali osudy svých nejdražších, ale zároveň těž nechci minout nikoho z těch, kdo jakýmkoli způsobem zasahovali do dějin českého národa v létech poválečných. Je to o to větší, že náš pozdrav se line v ovzduší, kde tolik našich nejbližších často v pláči, se sepjatýma rukama, otec, matka, manželka, děti volali k zázračné Matce na tomto návrší: "pomoz, zachraň". Někdy toto volání bylo srdcervoucí, protože znali osud tolikerého z vlastenců, kteří byli uchváčeni zločineckou nemravnou justicí. Často se ani nevědělo, kam je odvěkli oni pochopové, které jsme za dne mezi slušnými ani nepotkávali. Často, pokud se podařilo získat nějakou zprávičku o jejich přebývání v některém z těch proklínaných lapáků, slyšely domy ony zvěsti, ve kterých vykreslovaly tyto poznámky bratra, otce nebo matku jako postavy zmučené, zbité, znevážené. Kolikrát se zdálo postiženým, že se nebe zcela zavřelo, že umlkly písně, zašlápnuty byly modlitby a jen jediná hudba zněla

- hlídací psi, kteří vyli do noci, a bití do živého člověka. Zdálo se, že v českém národě vymřeli všichni, kdo se dokázali ještě rovně podívat a usmát, jen jsme mijeli zašklebené převychovatele s odznakem a bejčákem. Bylo mnoho kroků, které nikam neměřily a oči se vzpíraly této samotě i onomu prázdnu. Tolik párů rukou bylo odsouzeno, aby nemožlo vytvářet jakoukoli hodnotu, ze které by národ mohl žít, ožít a zúšlechtovat svoji budoucnost. Rudí pochopové přikryli všechno trestající rukou, zabalili do slámy mlčení, takže se nám tolikrát jevila budoucnost bezvýhlednou. Jen jediná síla proudila tenkrát z jistoty přítomného Boha. A nebylo mnoho z nás těch, kdo by se drze tázali, jak se může Bůh na tuto bídu dívat? Jak může připustit, aby zvláště ti nejvčetnější museli trávit léta, ba desetiletí, s tak malou nadějí na návrat ke svým? Bylo to neustálé svolávání kletby na všechny, kdo stáli v čele. Leč z našich kobek, bylo-li to možné, zazníval spíš zpěv na oslavu Hospodina i ono Miserere, které jsme vysílali. Vy to potvrdíte, za všechny ty, kdo nám způsobili, že jsme mohli být i tupení. A věřte tomu, že jsme to cítili, že všechny hodnoty pramení i ústí k Bohu. Musíme skoro říct, že pokud jsme přežili a přežíváme ještě, že jsme byli vybráni jako hodní, abychom prošli největšími možnými zkušenostmi, které hraničí s krajními body lidského života jako školou pro život.

Nebudeme jen vzpomínat. Byli bychom tuze povrchní. To odmítáme

stejně jako každou i sebemenší poznámku, třeba i našich představených. Domnívají se, že stačí se upírat do budoucnosti a nechat onen hnůj minulých dějin nepovšimnutý. Ba dokonce někteří vytykají, jestliže mluvíme o ranách, o mučení, o smrti, že je to myšlenka na pomstu. Řekne to někdo z našich mluvčích o sv. Pavlovi, když vypočítává všechny rány, mučení a pronásledování pro Krista? Proto ať se nikdo nediví, že pozorujeme i celou řadu pochybení u nejmladších odsouzců a hodnotíme je výše, než ono kolaborantské mlčení a tulení se do pevné paže vedoucích zločinců, ať to bylo v Praze, či kdekoli v republice. I tito synci stáli výše, protože nečekali uznání ani odměnu, neměli sice žádný jasný výhled, ale přece jen stáli v jedné řadě se všemi, kdo se postavili již v roce 1948 otevřeně proti nešťastnému minulému režimu.

Již z těchto míst jsem volal nejméně třikrát, aby se doplnily dějiny. Domníváme se, že můžeme odejít do zapomenutí bez toho, že bychom neměli jasně vědomí, že jsme nic nezapomněli z našich historických událostí, že jsme nevyjevili okolnosti i fakta všech těch, kdo pokládali své životy v nespočetných kriminálech. Byly celé stavy, které tato vlna nezachytila. Vy víte sami, o jaké složení se v těch lapácích jednalo. Měl tam být zástupce z každé třídy národa, a my to cítíme, že to bylo jako jedno náboženství, které chtělo všechno ostatní vymýt. O těch hrozných událostech, o kterých jenom

mluvit je hanba, se doposud stále mlčí. Ve školách na všech stupních, bohužel i na naší fakultě je to úmyslné zkreslování a pomáhání lži, která chce být přizpůsobivá vždycky těm, kdo v tom okamžiku jsou mocnější. Mstít se by nebylo správné, ale mlčet o těchto událostech je zločin proti celé nastupující mladé generaci, a vy to víte, a doufám, že je to jasné i všem, kdo na těchto místech zastupujete mluvčí našeho národa.

Bylo by to však jednoduché, kdybychom jenom láterili na tmu kolem nás, kdybychom vypichovali nesnáze, které hubí náš klid a svírají hrdlo. Byli bychom stejní jako kritici, kteří nenalézají nic kladného, a slyšíme to i z parlamentu, který tolik z nás volilo, že na církvi nenalézají nic než špínu. Obracím se na Vás všechny a žádám, abychom dokázali do každé společnosti přinášet jas, radost, naději. Lépe zažehnout tak malé světýlko, jaké jsme měli v šachtách, než oním trvalým šklebem přikrývat to, co nesmí zůstat tajné.

Je to pro nás všechny nedocenitelná milost moci jako živý a víc ještě jako živý svědek zvěstovat chválu Nejvyššímu. Kolik z nás všech se těšilo, až budeme moci z těch sklepů, zatuchlých prostor vstoupit sem, na tuto horu, kde se už celé věky shromažďují k chvále i k prosbám i ke slibům všichni, kdo nejenom věří, ale kdo čekají na úsměv Matky Boží i na lásku jejího Syna. Kolik to bylo odhodlání postavit se jasně proti zlu a být

takovým majákem, který by i jiným mohl ukazovat jasný cíl. Vyjadřujeme svoji vděčnost, ale nikdo z nás se ani veršem neodvází, aby srovnával velikány, kteří dříve stáli v čele státu i národa, a kteří bídně skomírali tolikrát až k smrti v oněch místech hanby českého národa. Nesmíme vidět jejich důkladnost a velikost a srovnávat ji s přítomnými mluvčími všech kategorií. Smutek by byla jediná odpověď' a náplň celé naší budoucnosti. Možná, že to nepovažuje nikdo za pohodlné myslit na ty, kdo umírali. Chtěl bych se však zeptat, kde byli a jakým způsobem se zaměstnávali ti, kdo si nyní berou právo být mluvčími našeho národa? Máme k dispozici hanebné zápisy těch, kteří zastírali tzv. revolučním převratu r. 1989 skutečnost a neřekli pravdu, i když vždycky se nedopouštěli lži. Ale zločin bylo ono mlčení, které svedlo na scestné závěry většinu našeho národa. Chci se zeptat, kde začíná a kde bude končit ona nemravná diskriminace nás, a myslím tím církve i jejich členů? Podívejte se na všechny mravní ubožáky a srovnajte jejich život s životem statisiců vlastenců, kteří bídně skomírali. Těžkým ostnem proti celému národu zůstane naším národem provozovaná praxe r. 1948 a dalších let-mravní velikáni a pidimužici jen s drzým hlasitým projevem.

Mý chceme připomenout, jak to doopravdy bylo. Máme mnoho pohledů, i když jsme byli třeba ve stejných místech. Šli jsme každý s jiným vnitřním nábojem, i se silami nebo sla-

bostmi. I když jsme tolikrát chladili namlácené tváře nebo rozšlapané nohy, chceme připomenout, že toto působili čeští lidé a nevidíme, že by ti, kdo se postavili jako mluvčí a soudcové, odlišili ty, kdo byli mučeni a kdo mučili. K největším zločinům nepatří jenom rány, které drásaly údy, utrpení duší bylo víc nesnesitelné, jenže o tom nikdo nehovoří. Nikdo nepolituje ani ty, kdo se ploužili v celách a v šachtách, ani ty, kdo na ně s bolestí čekali doma. Fyzické násilí je zbraň ničemů. Je to zločin za těmito dějiny dělat tlustou čáru. Nebudme jenom politickými mluvky, kteří ani nestačili vyměnit samet na rudých křeslech. Proto národ ztratil a ztrácí důvěru a radost ze života. Leč ke všemu tomu, co je jenom jakoby kritikařením, negací přítomného času, nesmíme patřit my. Jinak bychom neměli pravdu, že jsme všechno v této těžké době brali jako školu života. Sami musíme žít chutně, abychom dodávali k životu radost i těm, kteří nás následují, nebo jsou nám blízko. Všichni jsme nemohli pochopit smysl utrpení, ale jsme za ně vděční, protože ono mohlo vykupovat i pro příští věky novou naději a čisté svědomí jen za kus pochopení, že ke všemu co, nás má vést výše, musí být nejdříve čistá minulost. A to odmítali a odmítají dále všichni, kteří stojí v čele národa.

Stojíme tolikrát v údivu i po svém návratu, do jakých poměrů se vsouvá anebo dostal celý náš národ i jeho vedení. Nikdy nepochopíme změ-

ny, kterých jsme byli účastni. Jsme zklamáni, protože se nám zdálo, že to, co jsme si připravili v těch různých mučírňách, může navazovat na tolik podobných minulých událostí a dějů. Ale nikdo nemůže nastoupit do stejných šlépějí, chceme-li pozorovat čas, dá se to pozorovat jenom ne staticky, ale ve změnách a dějiny nepřipouštějí nic, co by bylo neměnné. Dáváme znovu otázku, kde se vzala a z čeho pramení a na čem spočívá ona mnohomluvná nadutost těch, kdo nám určují běh národa? Být mluvkou je jednoduché, ale být hodným mluvčím i tupeňého národa je to, v co jsme doufali, že budeme moci zažít, i když nás různé mučení a rány učily opatrnosti. Vidíme v tolika projevech nové zotročování celých tříd, nové gumování vědomostí o historické pravdě a v tom nás utvrzuje i úroveň podávání historie tohoto potupeného českého národa. Nesmí nikomu jít ani o majetek, ani o funkce, jde o to, udržet a ušetřit pro děti a vnuky všechno, co dobročinná ruka shromáždila jako rodinné nebo celonárodní či církevní jmění. Vymstí se každému, kdo se snižuje ke kokane a zkrasené pravdě minulosti.

Je to více než výmluvné, že uzavíráme tyto úvahy na místě tak posvátném jako je tato bazilika Matky Boží. Je to ale pro nás pro všechny závažnější o to, že se stavíme do onoho šíku, který si vzal za poslání i za cenu života chránit a pěstit ony hodnoty, které jsou uskutečňovány v čase, ale musejí nutně cilit k šťastné věčnosti. I

tyto vaše oběti jsou vkladem, který může rozhodnout o záchraně či o spáse dnes třeba bloudících bratři a sester. Budme stejně hrdí jako vděční za všechno, co bylo třeba jenom dlouhodobým utrpením.

Malá úvaha drogová

Nechci se tvářit jako odborník na problematiku drog ve společnosti, ale myslím si o sobě, že jsem občan, který o některých problémech ve společnosti přemýšlí. Proto bych se pokusil svěřit se s několika myšlenkami na toto téma.

Smutnou kapitolou celé této problematiky je postava pana „znovuobjeveného protidrogového koordinátora“, pana doktora Béma. Ten, jak vysvítá z jeho vystupování, sice souhlasí téměř se všemi svými oponenty, ale sám, jak se zdá, ví cosi jen o léčení drogových závislostí a otázky prevence jsou mu španělskou či čínskou vesnicí. Úvahy o širším kontextu se od sebevědomého mladíka asi hned tak nedočkáme.

Hlavní vzkaz pana Dr. Béma narkomanům se dá přeložit do srozumitelné češtiny asi takto :

„Užívání drog je sice nebezpečné, tak to radši nedělej. Ale neboj se, my tě za to přece trestat nebudeme, až snad kdybys někoho okradl, nebo přepadl či oloupil, pak bychom možná zvážili vztáhnout na tebe ruku policistovu... Ale neboj se, když do problémů s drogami spadneš, my ti budeme dávat čisté stříkačky, aby ses nenakazil, a když bys chtěl, budeme tě zadarmo léčit...“

Není to nakonec spíše „lákavá“ pozvánka ke vzrušujícímu dobrodružství než vzkaz o smrtelném nebezpečí ?

Pokud chceme omezit spotřebu, pak musíme „sáhnout“ na stranu poptávky. Pokud existuje poptávka, vždy se najde v tržních systémech možnost uspokojování této poptávky odpovídající nabídkou. Samozřejmě je nutné usilovat o omezování nabídky a výrobce a prodejce drog tvrdě stíhat a postihovat. Ale klíč k řešení je v ruce poptávky. V okamžiku, kdy všichni konzumenti řeknou :

„My už tohle svinstvo nechceme !“, pak si drogové kartely budou muset hledat jiné podnikání.

Samozřejmě že to nejde tak jednoduše zařídit, ale motivovat lidi (a především mladé), aby dokázali říkat „Ne !“, je velmi potřebné. A odstrašení trestem může být také účinné.

Když jsem byl školák (a bylo to jen před čtvrt stoletím), tak kamarádi také zkoušeli tajně kouřit (cigarety - k nám na venkov tehdy ještě drogy nedorazily), ale činili tak tajně a s vědomím toho, že je to zakázáno a v případě prozrazení i trestáno. Ale dnes vlastně dává část společnosti svým mladým najevo, že takové pokusy jsou vlastně něco, nač mají právo. A tady je asi potřebné se vzbouřit !

Společnost se tady chová tak, že nechává své členy, aby se velice spálili o rozžhavená kamna a pak se diví, že to bolí (a v tomto případě nejen ty, kteří na ta žhavá kamna osobně sahalí).

A v debatách mezi liberály a těmi, kteří chtějí být (a poprávu)

přísnější, plyne vzácný čas, který se vyznačuje především tím, že s problémem se nedělá vlastně nic. A to je myslím velice špatné.

Karel Steiner

Katoličtí intelektuálové ?

V minulém čísle zpravodaje KDS vyšel článek „Proč nejsme katoličtí intelektuálové“ s výzvou k diskusi na dané téma. Pokuším se tedy sdělit k danému tématu několik nepříliš utříděných myšlenek.

Předně by asi bylo užitečné si položit otázku, kdože je to „intelektuál“ ? Má-li jít o příslušníka společenské skupiny označované „intelligence“, pak mi vytane na mysli scéna ze Švandrlíkových Černých baronů, kde po

věstný major Terazky říká během politického školení : „Prečo mám byť inteligencia, keď som nikomu nič zlé neporobil ?“ Anebo je intelektuál ten, kdo v kavárně nad levicovými novinami podrobuje zdrcující kritice a absolutnímu

soudu všechno, i to, co je mnoha ostatním lidem drahé a svaté, a tváří se při tom, že právě jen a jen on je ten jediný myšlenkový spasi-
tel lidstva ?

Tak a teď pryč od karikatur, které sice mohou odrážet něco ze skutečnosti, ale také ji trochu zkreslují. Pokud by ale tyto karikatury byly pravdivé, pak se vcelku ani nelze divit, že křesťané hlásící se ke katolické církvi, kteří o životě přemýšlejí, se do takovéto společnosti příliš nepohnou.

Každý křesťan dostává „své“ hřivny, své obdarování, své charisma. A tím má sloužit. Je-li „pracovníkem myšlenek“, pak tím má sloužit Bohu a bližnímu. Ale každý také žije ve světě, a platí pro něj nějaké zcela určité „tady a teď“. Takže samozřejmě může být správné a užitečné vytvořit dobré dílo, které jednou ocení budoucí generace, ale i tady může platit ono Ježíšovo : „Vy jim dejte jíst !“ (srv. Mt 14, 16). A tato slova platila právě v dané chvíli na kopci nad Genesaretským jeze-rem a ne pro nějaký neurčitý okamžik, který nastane někdy v

budoucnu za deset nebo padesát let...

A tak si myslím, že každý, kdo o světě přemýšlí má také právo se k tomuto světu vyjádřit a nemusí se ptát, zda je či, není „intelektuál“, a neměl by se ptát, zda se tím zalíbí nebo nezalíbí. A nemusí si proto, aby se mohl vyjádřit, hrát na katolického intelektuála, ale měl by být především věrným služebníkem poznané Pravdy. A pak má nejen právo, ale i povinnost promluvit, protože stojí psáno : „Vy jim dejte jíst!“.

A musíme hledět na to, zda se z hodnotného díla pro budoucí generaci nestává štít před vlastní zodpovědností tady a teď.

Karel Steiner

Zemřel Josef Janoš

Dne 1.2. 1998 zemřel ve věku 73 let pan Josef Janoš z Markvartovic. Zesnulý byl předsedou MO KDS v Markvartovicích a po zrušení strany se stal členem Křesťansko demokratické společnosti. Pohřbu se spolu s několika dalšími členy KDS zúčastnil i předseda klubu KDS v

Ostravě, ing. Antonín Marek, který se v krátké promluvě jménem Křesťansko demokratické společnosti se zesnulým rozloučil.

Lehké odpočinutí dej Pane svému služebníku Josefovi, světlo věčné at' mu svítí a odpovídá v pokoji!

redakce

Z činnosti klubu KDS v Zábřehu na Moravě

Místní klub KDS v Zábřehu na Moravě informuje pravidelně redakci o své činnosti. Členové klubu se aktivně účastní politického, náboženského a kulturního dění ve svém okolí. Zajímavým příkladem této činnosti, ještě z doby existence Křesťansko demokratické strany, je znovuoobnovení kříže na „Leštinské“. Tento starý kříž byl koncem šedesátých let povalen a na místě zbyl pouze zarůstající podstavec. Korpus a část kříže existovaly ještě po nějakou dobu na zábřežské faře, v průběhu let však zmizely. V roce 1994 se předseda KDS v Zábřehu, pan Josef Fritscher rozhodl kříž obnovit. Své rozhodnutí dotáhl až do vítězně-

ho konce a dne 31. října byl nově vytesaný kříž na původním místě znovu vztyčen. Den před svátkem „Povýšení svatého Kříže“ 14. září 1996 byl zábřežským kaplanem, P. Radomírem Šidlejou, vysvěcen.

Josef Cuhra

(zpracováno podle článku Josefa Fritschera v Zábřežském farním Zpravodaji)

Návrh na uspořádání konference ke komunální politice

V letošním roce na podzim se schyluje k řádným komunálním volbám. Zatím jsou tyto volby poněkud ve skrytu očekávaných mimorádných voleb parlamentních, to však neubírá jejich důležitosti.

Povzbuzení podzimní konferencí na téma Křesťan v občanské společnosti bychom se chtěli pokusit o možná poněkud skromnější seminář - konferenci na téma „Křesťanské principy v komunální politice“. Pojd'me tedy společně uvažovat o tom, zda je taková konference potřebná a jak smysluplně sestavit její program.

Pokusím se tedy načrtnout schéma, aby bylo nad čím diskutovat a přemýšlet :

1. Komunální politika - správa věcí obecních:

- *co je a co není správa obce (referát - spíše teoretický)*

- *vlastní úkoly obce a přenesené úkony státní správy (referát - spíše praktický od zkušeného komunálního politika)*

- *diskuse k prvnímu bloku*

2. Jak vnést křesťanské principy do komunální politiky:

- *správa obce ve světle sociálního učení církve (referát spíše teoretický)*

- *co křesťané chtějí a co mohou vnášet do obce (přednášející by mohl být duchovním)*

- *vztah místní církve a obce (několik krátkých postřehů z praxe)*

- *diskuse ke druhému bloku*

Karel Steiner

Slovo na závěr

Nejubožejší mezi námi jsou ti, co od Boha už nic neočekávají, a kteří to zvěstují halasně s jakýmsi sebeuspokojením, jako eunuchové pyšní na to, že byli vykastrováni.

*P. Raymond-Léopold Bruckenberger
OSD*

KDS

zpravodaj Křesťansko demokratické společnosti

redakční rada:

Josef Cuhra, Michal Štikar, Miroslav Svoboda, Karel Steiner

hlavní redaktor:

Josef Cuhra

grafická úprava:

Anna Cuhrová

jazyková úprava:

Kateřina Štikarová - Šetinová

adresa redakce:

Na Neklance 2, Praha 5, 150 00

Zdarma, pro vnitřní potřebu